

OBSAH

1	VYMEZENÍ POJMU CESTOVNÍ RUCH	17
2	VÝZNAM CESTOVNÍHO RUCHU	29
2.1	Význam cestovního ruchu ve světovém hospodářství	29
2.2	Význam cestovního ruchu v národním hospodářství	39
2.2.1	Rajonizace v cestovním ruchu ČR	40
3	CESTOVNÍ RUCH Z HLEDISKA ZÁJMŮ JEHO ÚČASTNÍKŮ	43
3.1	Rekreační pobyty u moře a jiných vodních ploch	44
3.1.1	Moře, mořská flora a fauna	44
3.1.2	Pláž.....	46
3.1.2.1	Sportovní aktivity ve vodě a na pláži	47
3.1.2.2	Vybavení na pláž, k vodě	48
3.1.3	Sladkovodní nádrže a toky.....	49
3.2	Rekreační pobyty na horách	50
3.2.1	Hory, horská fauna a flóra	50
3.2.2	Letní rekreace na horách	55
3.2.3	Zimní rekreace na horách	56
3.3	Aktivní pohybová rekreace	60
3.3.1	Pěší turistika	60
3.3.2	Cykloturistika	66
3.3.3	Vodní turistika	68
3.3.4	Turistika v koňském sedle.....	70
3.3.5	Další formy aktivní rekreace	72
3.4	Lázeňské pobyty – léčebné a rekreační	72
3.4.1	Lázně, lázeňské prostředí	73
3.4.2	Indikace	75
3.4.3	Léčebné procedury	77
3.5	Ohleduplný cestovní ruch (ekoturistika)	80
3.5.1	V lese	80
3.5.2	Vesnické prostředí	81
3.5.2.1	Zvyky na venkově	83
3.5.2.2	Řemesla s historickou tradicí	86
3.5.3	Dovolená na statku (agroturistika).....	87
3.6	Lovy a rybaření	93
3.6.1	Formality při lovu.....	93
3.6.2	Rozlišování zvěře a ptáků	94
3.6.3	Způsoby lovu	98
3.6.4	Lovecké zbraně, příslušenství, výstroj	99
3.6.5	Lovečtí psi	101
3.6.6	Péče o zvěř	102
3.6.7	Lovecké trofeje	103
3.6.8	Lovecké zvyky a tradice	103
3.6.9	Formality v rybaření.....	104

3.6.10	Druhy ryb	105
3.6.11	Rybářské náčiní a výstroj	105
3.6.12	Lov ryb	106
3.7	Poznávací cestovní ruch	107
3.7.1	Přehled uměleckých slohů v Evropě a v Česku	107
3.7.2	Poznávání historických památek	108
3.7.2.1	Profánní stavby.....	108
3.7.2.2	Církevní stavby. Svátky. Duchovní řády.....	112
3.7.3	Muzea a galerie.....	116
3.7.4	Poznávání měst	118
3.7.5	Lidová architektura	123
3.7.6	Poznávání přírodních památek	125
3.8	Motivační (incentivní) cestovní ruch	125
3.9	Akce s hromadnou účastí	126
3.9.1	Příklady kulturních akcí	126
3.9.2	Příklady sportovních akcí	126
3.9.3	Příklady náboženských akcí	126
3.9.4	Cesty na veletrhy a výstavy	127
3.9.5	Návštěvy zábavních parků	127
3.10	Výměna informací a zkušeností, získávání nových znalostí, dovedností a vlastností	129
3.10.1	Kongresový cestovní ruch	129
3.11	Obchodní cesty. Služební cesty	132
3.12	Extrémní turistika	132
3.13	Pseudoturismus	132
4	ČLENĚNÍ CESTOVNÍHO RUCHU DLE DALŠÍCH HLEDISEK	134
4.1	Cestovní ruch z hlediska směru pohybu jeho účastníků	134
4.2	Cestovní ruch z hlediska počtu účastníků	134
4.2.1	Individuální cesta . Neorganizovaná cesta.....	134
4.2.2	Skupinový zájezd	135
4.3	Cestovní ruch z hlediska destinací	136
4.3.1	Pobyty v jednom místě	136
4.3.2	Cesty s více etapovými pobytovými místy.....	137
4.3.3	Garantované trasy	138
4.3.4	Forfeitové zájezdy	139
4.4	Cestovní ruch z hlediska věku účastníků	139
4.5	Cestovní ruch tělesně a mentálně postižených	140
4.6	Cestovní ruch z hlediska trvání zájezdu	140
5	ORGANIZÁTOŘI CESTOVNÍHO RUCHU	142
5.1	Cestovní kancelář s vlastními produkty – touroperátor	143
5.2	Cestovní kancelář zprostředkovávající cizí produkty	146
5.3	Turistické informační středisko	146
5.4	Smluvní vztahy cestovní kanceláře	147
5.4.1	Smluvní vztahy cestovní kanceláře s klienty	148
5.4.2	Smlouvy mezi cestovní kanceláří a dodavateli služeb	152

6	HLAVNÍ SLUŽBY V CESTOVNÍM RUCHU	154
6.1	Doprava osob v cestovním ruchu	154
6.1.1	Letecká doprava	155
6.1.1.1	Organizace letecké dopravy	155
6.1.1.2	Letiště	155
6.1.1.3	Formality a letenky v letecké dopravě.....	156
6.1.1.4	Letadlo	158
6.1.1.5	Cesta letadlem	160
6.1.2	Železniční doprava	163
6.1.2.1	Struktura železniční dopravy a personál	163
6.1.2.2	Formality v železniční dopravě	164
6.1.2.3	Zařízení železniční dopravy, vozový park	164
6.1.2.4	Různé situace na trati	166
6.1.3	Silniční doprava v cestovním ruchu	169
6.1.3.1	Silnice, dálnice	169
6.1.3.2	Dopravní formality.....	172
6.1.3.3	Dopravní přestupky.....	173
6.1.3.4	Dopravní nehoda, příčiny dopravních nehod	174
6.1.3.5	Situace a činnosti v silničním provozu	177
6.1.3.6	Městský provoz	180
6.1.3.7	Dopravní značky	181
6.1.3.8	Automobil, jeho části	185
6.1.3.9	Technické údaje o autě	191
6.1.3.10	Údržba automobilu	192
6.1.3.11	Autopříslušenství	192
6.1.3.12	Autobusová doprava	194
6.1.4	Lodní doprava v cestovním ruchu	196
6.1.4.1	Přístav.....	196
6.1.4.2	Typy lodí	197
6.1.4.3	Lodní zařízení	198
6.1.4.4	Posádka lodi	200
6.1.4.5	Plavba na moři, plavba na řece	200
6.1.4.6	Lodní turistika – toulavé plavby	201
6.1.4.7	Další formy lodní turistiky	202
6.2	Ubytovací služby v cestovním ruchu	204
6.2.1	Hotel	204
6.2.1.1	Hotelová vrátnice	205
6.2.1.2	Hotelová recepce	206
6.2.1.3	Služby hotelové vrátnice a recepce	207
6.2.1.4	Recepční formality	208
6.2.1.5	Ceny základních hotelových služeb	209
6.2.1.6	Přivítání nových hostů	210
6.2.1.7	Odjezd z hotelu	210
6.2.1.8	Vše o hotelovém pokoji	211
6.2.1.9	Hotelová restaurace	216

6.2.1.10	Společná hotelová zařízení	216
6.2.1.11	Další hotelové služby	218
6.2.1.12	Hotelový program	219
6.2.1.13	Pozor na špatné hotely!	219
6.2.2	Kempink. Veřejné tábořiště	220
6.2.2.1	Sanitární a komunální zařízení v kempinku	221
6.2.2.2	Sportovní, rekreační a zábavná zařízení	222
6.3	Stravování v cestovním ruchu	224
6.3.1	Stravovací zařízení, personál.....	224
6.3.2	Stravování. Gastronomie.....	226
6.3.3	Vybavení restaurace	227
6.3.3.1	Nábytek	227
6.3.3.2	Nádobí, prostírání.....	228
6.3.4	Hlavní suroviny pro přípravu jídel	230
6.3.4.1	Nejužívanější postupy úpravy masa a dalších jídel	232
6.3.4.2	Těsto.....	236
6.3.4.3	Další postupy.....	236
6.3.5	Snídaně	237
6.3.6	Uzeniny a sýry	237
6.3.7	Polévky	239
6.3.8	Hlavní chody z masa.....	241
6.3.8.1	Vepřové maso	241
6.3.8.2	Hovězí maso	242
6.3.8.3	Telecí maso	242
6.3.8.4	Jehněčí a skopové maso	243
6.3.8.5	Pokrmy ze sekaného masa.....	243
6.3.8.6	Drůbeží maso	244
6.3.8.7	Zvěřina	244
6.3.9	Ryby a dary moře	245
6.3.10	Omáčky	247
6.3.11	Přílohy	248
6.3.12	Bezmasá jídla	249
6.3.13	Saláty	250
6.3.14	Dezerty, moučníky	250
6.3.15	Ovoce	252
6.3.16	Zelenina	254
6.3.17	Koření	256
6.3.18	Přípravky k ochucení a přísady.....	258
6.3.19	Alkoholické nápoje	259
6.3.19.1	Lihoviny, destiláty a další druhy	259
6.3.19.2	Víno	260
6.3.19.3	Pivo	262
6.3.20	Nealkoholické nápoje	262
6.3.20.1	Horké nápoje	262
6.3.20.2	Studené nápoje	264

7	PROGRAMOVÉ SLUŽBY A PRŮVODCI	265
7.1	Animace	265
7.2	Kulturní programy	266
7.2.1	Lidová kultura	268
7.3	Naučné programy	275
7.4	Klubový cestovní ruch	275
7.5	Průvodci.....	275
8	POJIŠTĚNÍ V CESTOVNÍM RUCHU	278
8.1	Některé druhy pojištění v cestovním ruchu	278
8.2	Některé mimořádné události v cestovním ruchu	280
9	PLATEBNÍ STYK V CESTOVNÍM RUCHU	281
9.1	Bankovní převod	281
9.2	Platební dokument	282
9.2.1	Šek	282
9.2.2	Směnka	283
9.2.3	Akreditiv	284
9.2.4	Platební karta, hotovost.....	285
9.3	Směna peněžních prostředků	286
10	PASOVÉ A CELNÍ FORMALITY V CESTOVNÍM RUCHU	288
10.1	Režim na státní hranici	288
10.2	Cestovní doklady.....	289
10.3	Vízum	289
10.3.1	Hlavní rubriky žádosti o vízum	290
10.4	Celní formality	290
10.4.1	Celní dozor ve vztahu k cestovnímu ruchu	293
11	MARKETING A PROPAGACE V CESTOVNÍM RUCHU	295
11.1	Základní prvky marketingu	295
11.2	Marketingový mix v cestovním ruchu	295
11.2.1	Podpora prodeje	295
11.2.1.1	Public relations	295
11.2.1.2	Propagace, reklama	295
11.2.2	Umístění na trhu	299
11.3	Organizační formy marketingu	299
11.3.1	Marketingová studie	300
12	INFORMAČNÍ SYSTÉMY V CESTOVNÍM RUCHU	302
12.1	Rezervační systémy	302
12.2	Internet, práce s daty. Počítač.....	303
13	ZDRAVOTNÍ OPATŘENÍ V CESTOVNÍM RUCHU	306
13.1	Zásadní doporučení	306
13.2	Některé druhy možné nákazy	306
13.3	Náhlé zdravotní příhody a zranění	308
14	ZEMĚPIS CESTOVNÍHO RUCHU	310
14.1	Výběr z místopisu České a Slovenské republiky	311

14.2	Zeměpis světa	312
14.2.1	Země světa a jejich územní části	312
14.2.2	Města a městské aglomerace ve světě	316
14.2.3	Hory a pohoří ve světě	319
14.2.4	Řeky ve světě	320
14.2.5	Ostrovy, poloostrovy a mysy ve světě	320
14.2.6	Jezera ve světě	323
14.2.7	Moře a oceány, průlivy, zálivy	324
14.3	Výběr ze seznamu turisticky zajímavých oblastí ve světě	325
14.4	Výběr ze seznamu zajímavých míst, která se stala turistickými pojmy	326
14.5	Sedm divů světa	330
15	SEZNAM NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH SLOV (česky)	331
16	PŘEHLED POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	335

TABLE OF CONTENTS

1	A DEFINITION OF THE TERM „TRAVEL & TOURISM“	17
2	THE IMPORTANCE OF TRAVEL & TOURISM	29
2.1	The importance of travel & tourism in the world economy	29
2.2	The importance of travel & tourism in the national economy	39
2.2.1	Tourism zones in the Czech Republic	40
3	TRAVEL & TOURISM FROM THE VIEW-POINT OF ITS PARTICIPANTS	43
3.1	Holidays at the seaside and by other areas of water	44
3.1.1	The sea and its fauna and flora	44
3.1.2	The beach	46
3.1.2.1	Sporting activities in the water and on the beach	47
3.1.2.2	Outfits for wearing in the water and on the beach	48
3.1.3	Fresh-water basins and streams	49
3.2	Holidays in the mountains	50
3.2.1	The mountains	50
3.2.2	Summer holidays in the mountains.....	55
3.2.3	Winter holidays in the mountains.....	56
3.3	Action holidays	60
3.3.1	Hiking.....	60
3.3.2	Cycling; biking	66
3.3.3	Tourism on water.....	68
3.3.4	Tourism on horseback.....	70
3.3.5	Other forms of active recreation.....	72
3.4	Staying at spa resorts	72
3.4.1	In and around the spa	73
3.4.2	Indications.....	75
3.4.3	Courses of treatment.....	77
3.5	Ecotourism	80
3.5.1	In the forest.....	80
3.5.2	In the village.....	81
3.5.2.1	Customs in the country.....	83
3.5.2.2	The historical crafts. Traditional artisans' trades	86
3.5.3	Holidays on the farm	87
3.6	Hunting and angling	93
3.6.1	Formalities necessary for hunting	93
3.6.2	Wild animals and birds	94
3.6.3	Hunting methods	98
3.6.4	Hunting weapons, hunting equipmen	99
3.6.5	Hunting dogs	101
3.6.6	Caring for wild animals	102
3.6.7	Hunting trophies	103
3.6.8	Hunting customs and traditions	103

3.6.9	Formalities necessary for angling	104
3.6.10	Species of fish	105
3.6.11	Angling equipment and tackle	105
3.6.12	Angling methods	106
3.7	Tourism aimed at getting to know new countries	107
3.7.1	A survey of art styles	107
3.7.2	Getting to know historical monuments	108
3.7.2.1	Secular buildings	108
3.7.2.2	Religious buildings. Religious holidays and orders	112
3.7.3	Museums and galleries	116
3.7.4	Getting to know towns	118
3.7.5	Folk architecture	123
3.7.6	Getting to know nature's wonders	125
3.8	Tourism as a form of motivation	125
3.9	Mass tourism events	126
3.9.1	Examples of cultural events	126
3.9.2	Examples of sporting events	126
3.9.3	Examples of religious events	126
3.9.4	Journeys to fairs and exhibitions	127
3.9.5	Visits to amusement parks (funfairs)	127
3.10	Exchanging information and experiences	
	Gaining new knowledge, skills and qualities	129
3.10.1	Conferences and congresses	130
3.11	Business trips	132
3.12	High-risk tourism (adventure holidays)	132
3.13	Pseudo-tourism	132
4	OTHER WAYS OF DEFINING TOURISM	134
4.1	Tourism in terms of the tourist's movements	134
4.2	Tourism in terms of the number of tourists	134
4.2.1	Independent travel and travelling alone	134
4.2.2	Group travel	135
4.3	Tourism in terms of destinations	136
4.3.1	Staying in one place	136
4.3.2	Journeys with overnight stays in more than one place	137
4.3.3	Package holidays and tours	138
4.3.4	Custom-designed tours	139
4.4	Tourism in terms of the tourist's age	139
4.5	Tourism for handicapped people	140
4.6	Tourism in terms of the length of the holiday	140
5	TRAVEL COMPANIES – THE BASIC ELEMENT	
	OF ORGANIZED TOURISM	142
5.1	Travel companies offering their own products	
	touoperators	143
5.2	Travel agencies offering the tourist products of other	
	touoperators	146
5.3	Tourist information centre	146

5.4	The contractual relations of a travel company	147
5.4.1	The contractual relations of a travel company	148
5.4.2	The contractual relations of a travel company with its service-providers	152
6	BASIC TOURISM SERVICES	154
6.1	The transport of passengers	154
6.1.1	Air transport	155
6.1.1.1	The organizational structure of the air transport	155
6.1.1.2	At the airport	155
6.1.1.3	Air transport formalities. Air tickets	156
6.1.1.4	Aeroplane.....	158
6.1.1.5	Flight. Journeys by plane	160
6.1.2	Railway transport	163
6.1.2.1	The structure of the railways. Railway personnel	163
6.1.2.2	Formalities on the railways	164
6.1.2.3	Railway facilities. Rolling stock	164
6.1.2.4	Various possible occurrences while travelling on the railways	166
6.1.3	Road transport	169
6.1.3.1	Roads and motorways	169
6.1.3.2	Formalities in road transport	172
6.1.3.3	Driving offences	173
6.1.3.4	Road accidents and their causes	174
6.1.3.5	Possible occurrences while travelling on the road.....	177
6.1.3.6	Urban transport	180
6.1.3.7	Traffic signs	181
6.1.3.8	The car and its parts	185
6.1.3.9	Technical data about the car	191
6.1.3.10	Maintenance of the car	192
6.1.3.11	Car accessories	192
6.1.3.12	Transport by bus	194
6.1.4	The role of transport by ship	196
6.1.4.1	At the harbour	196
6.1.4.2	Types of ships	197
6.1.4.3	The ship's equipment	198
6.1.4.4	The ship's crew	200
6.1.4.5	Sea shipping and river navigation	200
6.1.4.6	Tourism by ship – cruises	201
6.1.4.7	Other forms of tourism by ship	202
6.2	Accommodation services	204
6.2.1	Hotel	204
6.2.1.1	At the porter's lodge	205
6.2.1.2	At the reception desk	206
6.2.1.3	Services provided by the reception office	207
6.2.1.4	Formalities at the reception desk	208

6.2.1.5	The prices of standard hotel services	209
6.2.1.6	Welcoming new hotel guests	210
6.2.1.7	Leaving the hotel	210
6.2.1.8	Everything about the hotel room	211
6.2.1.9	The hotel restaurant	216
6.2.1.10	Common hotel facilities	216
6.2.1.11	Other hotel services	218
6.2.1.12	The hotel's entertainment programme	219
6.2.1.13	Beware of bad hotels!	219
6.2.2	Camping. Public campsites	220
6.2.2.1	Sanitary and common camping facilities.....	221
6.2.2.2	Camping's sporting, recreational, entertainment facilities.....	222
6.3	Catering in the tourist industry	224
6.3.1	Places to eat, their staff	224
6.3.2	Catering. Gastronomic events	226
6.3.3	The restaurant's equipment	227
6.3.3.1	Furniture	227
6.3.3.2	Dishes, laying the table	228
6.3.4	Main ingredients for the preparation of dishes	230
6.3.4.1	The most common methods of preparing meat	232
6.3.4.2	Dough	236
6.3.4.3	Other methods	236
6.3.5	Breakfast	237
6.3.6	Smoked meat and cheese	237
6.3.7	Soups	239
6.3.8	Main dishes with meat	241
6.3.8.1	Pork dishes	241
6.3.8.2	Beef dishes	242
6.3.8.3	Veal dishes.....	242
6.3.8.4	Mutton and lamb dishes	243
6.3.8.5	Minced meat dishes.....	243
6.3.8.6	Poultry dishes	244
6.3.8.7	Venison dishes	244
6.3.9	Fish and sea food dishes	245
6.3.10	Sauces	247
6.3.11	Side dishes.....	248
6.3.12	Meatless dishes	249
6.3.13	Salads	250
6.3.14	Desserts, sweets	250
6.3.15	Fruits	252
6.3.16	Vegetables	254
6.3.17	Spices	256
6.3.18	Flavourings and ingredients	258
6.3.19	Alcoholic drinks	259
6.3.19.1	Spirits, etc.....	259
6.3.19.2	Wine	260

6.3.19.3	Beer	262
6.3.20	Non-alcoholic beverages; soft drinks	262
6.3.20.1	Hot drinks	262
6.3.20.2	Cold drinks	264
7	ORGANISED PROGRAMMES AND TOUR GUIDES	265
7.1	Animation activities	265
7.2.	High culture	266
7.2.1	Folk culture	268
7.3	Educational programmes	275
7.4	Club-tourism	275
7.5	Tour guides	275
8	TRAVEL & TOURISM INSURANCE	278
8.1	Some types of insurance	278
8.2	Emergencies and accidents	280
9	MAKING PAYMENTS IN THE TRAVEL & TOURIST INDUSTRY	281
9.1	Bank transfers	281
9.2	Payment documents	282
9.2.1	Cheque	282
9.2.2	Bill of exchange; draft	283
9.2.3	Letter of credit	284
9.2.4	Credit cards and cash money	285
9.3	Exchanging money	286
10	FORMALITIES AT PASSPORT CONTROL AND CUSTOMS	288
10.1	How the border is organized	288
10.2	Travel documents	289
10.3	Visas	289
10.3.1	Main boxes of a visa questionnaire	290
10.4	Customs formalities	290
10.4.1	Customs supervision and travel & tourism	293
11	MARKETING AND PROMOTION IN THE TRAVEL & TOURISM	295
11.1	Essential aspects of marketing	295
11.2	Marketing-mix in the tourism. Elements of marketing	295
11.2.1	Sales promotion	295
11.2.1.1	Public relations	295
11.2.1.2	Promotion, advertising	295
11.2.2	Product placement	299
11.3	Organizational modes of the marketing	299
11.3.1	Marketing study	300
12	INFORMATION SYSTEMS IN THE TRAVEL & TOURISM	302
12.1	Booking systems	302
12.2	Internet, working with data. Computer	303
13	TAKING HEALTH PRECAUTIONS	306

13.1	Basic recommendations	306
13.2	Some types of potential infection	306
13.3	Sudden health incidents	308
14	GEOGRAPHY IN TRAVEL & TOURISM	310
14.1	A selection from the survey of places in the Czech and Slovak republics	311
14.2	World geography	312
14.2.1	Countries and their parts	312
14.2.2	Towns and conurbations	316
14.2.3	Mountains in the world	319
14.2.4	Rivers in the world	320
14.2.5	Islands, peninsulas and capes in the world	320
14.2.6	Lakes in the world	323
14.2.7	Seas and oceans, straits, gulfs	324
14.3	A selection from the survey of interesting tourist destinations	325
14.4	A selection from a survey of interesting places in the world that have become famous tourist destinations	326
14.5	The seven wonders of the world	330
15	SUBJECT INDEX	331
16	SURVEY OF USED SYMBOLS AND ABBREVIATIONS	335